

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA2021/057, 090 & 097

19. Oktober 2021

Hans Aronsen

Ittoqqortoormiini Tasiilallu eqqaani qilalugartassat qernertat siunissami pisassiissuteqartarnissaq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Emanuel Nûko, Naleraq)

Tunup sineriaani qilalukkanik qernertanik kisitsinissap piniartunik piffinni ilisimasaqarluartunik peqataatitsisup 2022-imi aallartinnissaa pillugu Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco & Knud Mathiassen, Inuit Ataqatigiit)

Naalackersuisut Nunatta kangiani qilalukkanik qernertanik piniartut ilisimasaannik atuilluni kisitseqqissaqqullugit peqquneqarnissaannik inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Kisitseqqissaarneq siunissami nunatta kangianut pisassiisarnermut tunngaviliissaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut)

Siullermik: Harald Bianco Knud Mathiassen, Lars Poulsen tunumi qilalukkanik kisitsinissamik aammalu kisitsisimanerup siunissami pisassiisarnermut tunngavittut atorpeqarnissaat pillugu kiisalu piniartut kisitsinerni tamatigut ilaatinneqartarnissaannik siunnersuuteqarnissinnut qujanaq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Piniartutut inuuneq nerisaqarnerlu kulturitsinni pingaarnepaatut isingaarpur. Tamannali sineriassuatinni piniariaatitigut sanariaatitigut nerisaqariaatsitigullu assigiikannersorujussuarmik pissuseqarfingalugulu ileqqoqarfingaarputtaaq.

Kalaallit uangut qangarsuaaniillu namminerisatsinnik allattaaseqarsimanngitsugut, taamaattorli ilisimasanik inuiaqatigiinnik pingaarutilinnik oqaluttuatigut ingerlatiteqqittuartsimavugut. Allaat qangarujussuarli qannamut qimussernermullu atortuni ineriartortitsinerit ilisimasat, ukiorpassuarni sineriassutsinni isoratoorsuarmi tamatsaalisinnaasimallugit.

Qaannap siorarsiutip (Kitaasiutip), maqittakkap allatullu atungassiap sananeqaatai misissorlugit tupigilluinnartarsimasama matumunnga utersaartuartsimavunga.

Soorlumi siulersuatta qaannamik siorarsiummik piniutaasumillu ineriartortitsinerminni ilisimalikkatik attatiinnarumallugit oqaluttuat naatsukullaat pikkunartut atorlugit, sineriassuarmi isorartoqisumi ukiorparpapiluunersuarni ineriartortumik siammarterinertik paarilluarlugu ingerlattuarsimasaannut.

Taamaalilluni taamanersuaq allattaaseqanngitsugut titartaavissaqanngitsugullu ilisimasanik uummateqarfitsinnik piujuaannartitsiumalluta, kinguaatsinnut ingerlatitseqqissinnaalersisimaavaatigut. Ilisimatuussutikkummi ukiorpassuarni ilisimasanik piniartut ingerlatitseqqittuarsimanerisa takutippaat piniartut ataqqisaallutik ullumikkut aamma ilisimatuussutikkut ineriartornermut peqataatinneqartuarnissaat.

Taakkuummatami piniakkatik ukiup qanoq ilinerani, ullup qanoq ilinera imallu tinittarnerani ulittarneranilu sumiittarnerinik, pingaartumillu sumi

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

neriniartarnerinik ilisimasaqarluarnerpaat, ilisimasaasalu ataavartumik atorluarneqartariaqarnerat siunissami pisariaqartikkatsigit.

Alfabetinik allattaaseqalernitsinni uumasut naatsorsorneqarnerannik ilisimasat allassimasunik takussutissaqalerat nuannaarutissarivarput, avataaniimmi ataatsimititaliatigut allatigullu isumaqatiginniartarnikkut suleqateqaratta kisitisinik tamakkuninga tutsiuginartuususanillu pisariaqartitsiuartussanik.

Siunnersuuteqartullu piniartunik kisiteqataasoqartarnissaanik kissaataat paasilluarlugu tapersorsornartipparput, naalakkersuisut qilalukkanik kisitsinermi piniartunik peqataasitsisoqartarsinnaaneranik periarfissamik paasiniaanerannut ilanngullugulu paaserusupparpoq, siusinnerusukkut ilisimatusarnerni piniartunik ajornartorsiutitaqanngitsumik peqataatitsisoqartarsimanera sooq tamatigut atuutinneqartannginnersoq, tamassumalu paasisaqarfigineratigut imaassinnaammat tamanna inatsisitiguunngikkaluaq aaqqinneqarsinnaasoq.

NAMMCO-p Tunumi qilalukkat qernertat pillugit uumassusilerinikkut inassuteqaat taamanikkut nutaanerpaatut taaneqartut ulloq 15. November 2019-imi pisortatigoortumik tiguneqartoq naalakkersuinit eqqaaneqartoq suusupagineqanngilluinnarnissaanik kissaateqarluta oqallississiamut ilanngunneqartumi eqqartueqatiginissarsi qilanaaraarput.

Taamanikkut naalakkersuisunit qilalukkat qernertat Tunumi amerlassusaasa ulorianartumiinnerannik kalerrisaarut aappaluttoq ikinneqarmat, nipangiusimakannersimasaattut isikkoqartinneqassanersoq aammalu naalakkeruisnikkut pisasseeqqittoqarsinnaasimanerata sunik kinguneqarsinnaaneri soqutiginarluinnartuutippakka.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Kisitsinermimi kisitisit takutippassuk ilumut tunumi pingasuinnik taaneqartut aarlerinartorsiorsinnaasut, maani inersuarmi qanoq tamatuma tungaanut siullertut iliuuseqarniarnerluta oqallisigisariaqarparput.

NAMMCO-miimmi killiliineq taama sakkortutigisoq malitseqartinneqassappat siornigiissutaasinnaasunik sakkussaqaqarnissarput piareersimaffigisariaqaratsigu.

Ilanngullugulu siunissami piniartakkatsinnik nerisaqartuarnissarput silarsuarmioqatitsinnit illersorneqarluta periarfissaqartitaanissatsinnik malitseqartariaqalissappat siusissukkut eqqartoreersimasariaqaratsigut, oqallisiginissaat qilanaarilluinnarlutigu.

Tunumi timmisartumiit qilalukkanik qernertanik 2022-imi kisitseqqinnissamut isumalluutissanik immikkoortitsisoqanngilaq Naalakkersuisut paasilluarparput.

Tunumilu 2016-17-mi kingullermik kisitsisoqarnerata takutippaa 2022-mi kisitsisoqartariaqartoq soorlu siunnersuuteqartut oqaatigigaat, tamassumalu aningaasartalernissaanut 3,1 mio.kr-nit pisariaqartinneqartut aningaasaliissutigiginissaat akuersaarlugu. Naalakkersuisullu tamatumingga suleqataajumanerat qujassutingalugu.

Aalisarnermut piniarnermut nunalerinermullu ataatsimiititaliami pitsaasumik suleqatigiissutigineqarnissaa kissaatingalugu ingerlateqqippara.